

PRAVO PRISTUPA PODACIMA U SLUŽBENOJ EVIDENCIJI

THE RIGHT TO ACCESS OFFICIAL RECORDS DATA

Sažetak

Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o slobodi pristupa informacijama u BiH 2000. godine i dopunila ga 2006, 2009, 2011. i 2013. godine. U preambuli Zakona kao formalni pravni osnov određen je samo član IV stav 4 pod tačkom a) Ustava BiH. Preambula ne sadrži materijalno-pravni osnov, jer u Ustavu BiH nema jasnog izričitog pravnog osnova za ovaj zakon. Posredan pravni osnov sadrži Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u odredbi o slobodi izražavanja, jer ova sloboda uključuje i slobodu primanja i prenošenja informacija. Jedino Povelja o osnovnim pravima EU sadrži istinski pravni osnov za ovaj zakon. U skladu sa upravnim poslom obavljanja drugih upravnih i stručnih poslova i svrhom ovog općeg pravnog akta potrebno je izmijeniti njegov naziv u zakon o pravu pristupa podacima u službenoj evidenciji.

Ključne riječi: *podaci u službenoj evidenciji, ustavnopravni osnov zakona o pravu pristupa podacima u službenoj evidenciji, ukidanje Zakona o slobodi pristupa informacijama u FBiH i RS*

Summary

The BiH Parliamentary Assembly adopted the Law on Freedom of Access to Information in BiH in 2000 and amended it in 2006, 2009, 2011 and 2013. In the Law's preamble, only Article IV paragraph 4 under item a) of the Constitution of BiH is determined as a formal legal basis. The preamble does not contain a substantive legal basis, as there is no clear explicit legal basis for this law in the BiH Constitution. An indirect legal basis is contained in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms in the provision on freedom of expression, as this freedom includes the freedom to receive and impart information. Only the EU Charter of Fundamental Rights contains the true legal basis for this law. In accordance with the administrative work of performing other administrative and professional tasks and the purpose of this general legal act, it is necessary to change its name to the Law on the Right of Access to Data in Official Records.

Keywords: *official records data; the constitutional basis of the Law on the Right of Access to Data in Official Records; repeal of the law on freedom of access to information in FBiH and RS*

I Formalni izvori prava na informaciju u BiH

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i Konvencija UN-a o pristupu informacijama, učešću javnosti u odlučivanju i pristupu pravdi u okolinskim stvarima (Arhuska konvencija) navode se u preambuli *Convention on Access to Official Documents* kao razlozi ili poticaj da se zaključi ovaj međunarodni ugovor između država članica Vijeća Evrope.

Arhuska konvencija se u pravu EU provodi Uputstvom Evropskog parlamenta i Savjeta o pristupu javnosti okolinskim podacima i za ukidanje Uputstva Savjeta 90/313/EEZ br. 2003/4/EZ od 28. januara 2003. godine. Postupak ostvarivanja prava na informaciju u EU uređen je Uputstvom Evropskog parlamenta i Vijeća o ponovnoj upotrebi informacija javnog sektora br. 2003/98/EZ od 17. novembra 1998. godine, Uputstvom Evropskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uputstva 2003/98/EZ o ponovnoj upotrebi informacija javnog sektora br. 2013/37/EU od 26. juna 2013. godine, te Uredbom Evropskog parlamenta i Vijeća o javnom pristupu dokumentima Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije br. 1949/2001 od 30. maja 2001. godine.

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima sadrži odredbu da svako ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja; to pravo uključuje slobodu izražavanja bez uplitanja i slobodu traženja, primanja i širenja informacija i ideja bilo kojim medijem.¹

U teoriji upravnog prava tumači se da je ova odredba razrađena slobodom izražavanja u Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima, pa se ovaj međunarodni ugovor smatra formalnim izvorom prava na informaciju različitih pravnih subjekata prema državnoj upravi, odnosno da je ova državna institucija obavezna dati ove informacije.² Ova sloboda obuhvata slobodu da traži, dobija i širi informacije i misli svake vrste, bez obzira na

¹ Član 19. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima.

² Vidi više o tome: Lana Ofak, *Pravo na pristup informacijama kao pravo zaštićeno Evropskom konvencijom i drugim međunarodnim ugovorima za zaštitu ljudskih prava*, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, br. 2, 2016. godina, str. 927.

granice, bilo usmeno, pisano, štampom ili u umjetničkoj formi, ili bilo kojim drugim sredstvom po svom izboru. Ostvarivanje ovih prava nosi sa sobom posebne dužnosti i odgovornosti. Zbog toga se ono može podvrći određenim ograničenjima koja moraju biti utvrđena zakonom i biti neophodna: za poštovanje prava ili ugleda drugih lica, te za zaštitu državne sigurnosti ili javnog reda ili javnog zdravlja ili morala.³

Convention on Access to Official Documents u preambuli navodi da su odredbe o pravu na pravično suđenje, pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života i sloboda izražavanja u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda također pravni osnov ljudskom pravu na informaciju.⁴ Evropski sud za ljudska prava u Strasbourgu je vršenjem svoje djelatnosti počeo tumačiti ova prava i slobode u Evropskoj konvenciji kao pravnom osnovu prava na informaciju.⁵

Ustav BiH sadrži odredbu da su Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima i Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda dio kataloga ljudskih prava i osnovnih sloboda.⁶

Ovi međunarodni ugovori bili su pravni osnov da Parlamentarna skupština BiH usvoji Zakon o slobodi pristupa informacijama BiH. Zato su isti zakoni u FBiH i RS na snazi protivni Ustavu BiH i potrebno je usvojiti novi zakon i u završnim i prelaznim odredbama normirati da se stavljaju van snage ovi zakoni u entitetima.

Ovi međunarodni ugovori nisu adekvatni izvori prava na informaciju, odnosno za ostvarenje njegove svrhe. Naime, u odredbi o slobodi izražavanja u međunarodnim ugovorima spominju se televizija, radio i filmska preduzeća, pa ova odredba uređuje slobode primanja i prenošenja informacija vršenjem djelatnosti ovih medija.⁷ Međutim, organi uprave nisu mediji, izuzimajući jedino javnu radio-televiziju.

Najbolji pravni osnov da pristup podacima bude ljudsko pravo sadrži Povelja osnovnih prava EU. Ova povelja ima istu pravnu snagu kao Ugovor o Evropskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju EU.⁸

³ Član 19. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima iz 1966. godine.

⁴ Treći pasus u preambuli Konvencije Vijeća Evrope o pristupu službenim dokumentima iz 2009. godine.

⁵ Vidjeti više o tome: Lana Ofak, *op. cit.*, str. 936–942.

⁶ Član II Ustava BiH i Aneks I na Ustav BiH.

⁷ Član 10. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

⁸ Član 6. Ugovora o EU.

Na osnovu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Povelja je pravno obavezna i za BiH. Naime, ovaj sporazum predviđa saradnju BiH i EU i država članica radi reforme javne uprave. Cilj saradnje između EU i BiH je unapređenje razvoja efikasne i odgovorne javne uprave u BiH, dopunjavajući reformske napore preduzete do sada u ovoj oblasti.

Saradnja u toj oblasti uglavnom će biti usmjerena na izgradnju institucija, u skladu sa zahtjevima Evropskog partnerstva...⁹ Dio ovog partnerstva su i politički kriteriji u oblasti demokratije i pravne državnosti određeni radi ustavnih promjena i upravljanja državom unutar srednjoročnih prioriteta. Promjene i upravljanje obuhvataju daljnje vođenje postupka usaglašavanja i izmjene Ustava BiH radi stvaranja funkcionalnih i finansijski održivih institucija i bolje zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Srednjoročni prioritet određuje da BiH mora nastaviti sa provođenjem reforme javne uprave i garantirati njenu održivost, daljnji razvoj kapaciteta za postepeno izjednačavanje prava i provođenje pravne stečevine EU.¹⁰

Budući da je BiH na osnovu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju preuzela obavezu da reformira odredbe u Ustavu BiH o ljudskim pravima u skladu sa Evropskim partnerstvom, najbolji način da se ispuni ova pravna obaveza jeste da se Aneks I na Ustav BiH dopuni tako što će se navesti da je Povelja o osnovnim pravima EU dio kataloga ljudskih prava. Ovakva ustavna promjena stvorit će potrebnu diplomatsku ravnotežu u međunarodnim odnosima BiH sa Vijećem Evrope i Evropskom unijom. To znači da bi se u vanjskopolitičkom pogledu prekinuo niz negativnih izvještaja Evropske komisije o dostignutom napretku u reformi javne uprave u BiH.

Pravni osnov za predloženu reformu sadrži odredba da BiH nastavlja svoje pravno postojanje po međunarodnom pravu kao država.¹¹

U upravnom pravnom pogledu ovom reformom stvorio bi se pravni osnov za primjenu prava pristupa službenoj evidenciji. Ovo pravo usko je povezano sa pravom na dobru upravu, također normirano u ovoj povelji. Oba prava pripadaju građanskim pravima.¹² Tako bi se popunila pravna praznina u

⁹ Član 111. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i država članica, s jedne strane, i BiH, s druge strane.

¹⁰ Zaključak Savjeta o načelima, prioritetima i uvjetima Evropskog partnerstva sa BiH radi ukidanja Zaključka 2006/55/EZ od 18. februara.

¹¹ Član I o *Bosni i Hercegovini* stav 1 o *kontinuitetu* u Ustavu BiH.

¹² Članovi 41. i 42. Povelje o osnovnim pravima EU.

Ustavu BiH i stvorili uvjeti za demokratizaciju upravnih institucija na svim nivoima vlasti. Posebno treba naglasiti da, prema ovoj povelji, sloboda izražavanja mišljenja i informiranja nisu isto što i pravo pristupa dokumentima, jer ona pripada grupi sloboda. Dodavanje ove povelje u Aneks I na Ustav BiH neće negativno uticati na funkcioniranje organa vlasti u institucijama BiH.

II Zakon o pristupu podacima u službenoj evidenciji *de ferenda*

Važeći Zakon o slobodi pristupa informacijama predstavnici međunarodne zajednice ocjenjuju zastarjelim i da ga treba modernizirati. To obuhvata dvije stvari. Jedna je da se postojeći normativni tekst tehnički poboljša, a druga je da se ovaj zakon uskladi sa važećim međunarodnim pravom.

Modernizacija obuhvata i promjenu naziva ovog zakona. Naime, sloboda je pojam važećeg ustavnog i međunarodnog prava, dok se u nacionalnom pravu koristi kao teorijski pojam da se objasni način zaključivanja ugovora u privatnom pravu (obligaciono, nasljedno i, eventualno, bračno za zaključivanje braka). Zato se pojam slobode mora potpuno izbaciti iz njegovog naziva.

Prema ovom zakonu, informacija je svaki materijal kojim se prenose činjenice, mišljenja, podaci ili bilo koji drugi sadržaj, uključujući svaku kopiju ili njen dio, bez obzira na oblik, karakteristike, vrijeme kada je sačinjena i kako je klasificirana.¹³ Ovim zakonom uređuje se pristup informacijama u posjedu javnih organa radi utvrđivanja da informacije pod kontrolom javnog organa predstavljaju značajno javno dobro i da javni pristup informacijama potiče veću transparentnost i odgovornost javnih organa, što je neophodno za demokratski proces.¹⁴ Zakon pogrešno sadrži pojam *značajno javno dobro*. Ovo dobro je pravni objekat u upravnom pravu, a ne princip ili pravni standard u upravnom pravu. Zato umjesto pojma *značajno javno dobro* treba da se koristi pojam *opća dobrobit*. Isto tako, pojmu informacije nije mjesto u ovom zakonu, jer informacija nije pojam prava, nego sadržaj komunikacije.¹⁵ Ovaj pojam pojavio se u ovom zvaničnom nazivu zato što je *information* sa engleskog jezika pogrešno preveden. Na engleskom jeziku pojam *information* znači *fact* (činjenica), a

¹³ Član 3. tačka 1) Zakona.

¹⁴ Član 1. pod tačkom 1 Zakona o slobodi pristupa informacijama FBiH.

¹⁵ Senadin Lavić, *Leksikon socioloških pojmova*, izdavač Fakultet političkih nauka, Sarajevo, 2014. godina, str. 329–331.

fact znači *data* (podatak).¹⁶ Iz tog razloga umjesto neadekvatnog prevoda riječi *information* znatno je bolje koristiti pojam *podatak*, jer se ovaj pojam koristi u važećem upravnom pravu u BiH.

Važeći Zakon o slobodi pristupa informacijama potrebno je dopuniti odredbama u skladu sa *Council of Europe Convention on Access to Official Documents*. Zvaničan naziv ove konvencije neadekvatno se prevodi kao *Konvencija Vijeća Evrope o pristupu službenim dokumentima*. Ovaj prevod nije u skladu sa pojmovima kakvi postoje u upravnom pravu u BiH. Naime, važeći Zakon o organizaciji organa uprave u FBiH sadrži norme o evidenciji kancelarijskog i arhivskog poslovanja,¹⁷ a Zakon o upravnom postupku pojam službene evidencije u odredbama o uvjerenju.¹⁸ U skladu sa postojećim pojmovima u upravnom pravu BiH, ovaj međunarodni ugovor bolje je prevesti kao *Konvencija Vijeća Evrope o pristupu službenoj evidenciji*.

Usklađivanjem pravnog poretka BiH sa međunarodnim pravom u zakonu o pravu pristupa podacima u službenoj evidenciji *de ferenda* treba da se dopune *izuzeci u vezi sa funkcijama javnih organa*. Tako se moraju dodatno navesti kao izuzeci: međunarodni odnosi, sprečavanje, istraga i kažnjavanje, disciplinske istrage, inspekcija, kontrola i nadzor javnih organa vlasti, gospodarske, monetarne i devizne politike države, jednakost stranaka pred sudom i djelotvorna organizacija pravosuđa, okolina, rasprave u ili između javnih vlasti u vezi sa ispitivanjem stvari.¹⁹

Arhuska konvencija sadrži duge norme definicije o organu i podacima o okolini. Zbog njihove preduge formulacije najbolje što zakonodavac može učiniti jeste da ove pravne norme doslovno preuzme u zakon. Nije potrebno preuzeti u zakon norma definiciju o „javnosti“ zato što njeno preuzimanje nije blisko našoj nomotehnici i pojmovima upravnog prava u BiH. To se može argumentirati i time da javnost nije stranka u upravnom postupku, nego fizičke i pravne osobe. Važeći zakon već sadrži ove pojmove u pravu pristupa, pa ih ni zbog toga nije potrebno preuzimati.

U normativnom dijelu Konvencije manji dio člana o pristupu podacima mora se prilagoditi zakonskom tekstu, a veći dio može se doslovno preuzeti.

¹⁶ Rječnik Mariam Webster, *Oxford Dictionary of English*, The World's Most Trusted Dictionaries, izdavač

Oxford University Press, second edition, revised, str. 441. i 889.

¹⁷ Član 145. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH.

¹⁸ Član 169. stav 1. Zakona o upravnom postupku FBiH.

¹⁹ Član 3. Konvencije o pristupu službenoj evidenciji.

Prilagođena odredba o pristupu podacima treba da glasi: „Prema kriterijima navedenim u sljedećim stavovima ovog člana organi na zahtjev stavljaju na raspolaganje podatke o okolini fizičkim i pravnim osobama, uključujući kopije, ako to oni zahtijevaju i prema kriterijima pod tačkom b), također i kopije važeće dokumentacije, koja sadrži takve podatke ili se sastoje iz ovih podataka.²⁰ Sve odredbe o prikupljanju i distribuciji podataka o okolini također mogu se doslovno preuzeti u novi zakon.

Radi provođenja Arhuske konvencije Evropski parlament i Savjet usvojili su Uputstvo o pristupu javnosti okolinskim podacima i za ukidanje Uputstva Savjeta 90/313/EEZ br. 2003/4/EZ.

Ovo uputstvo sadrži i druge norme definicije koje treba da se preuzmu u novi zakon. To su norme definicije: okolinskog podatka, organa, podataka pohranjenih u organima javne vlasti, podataka pohranjenih za organe javne vlasti, dok norme definicije podnosioca zahtjeva i javnosti nije potrebno preuzeti. Kao i za Arhusku konvenciju, odredba o pristupu podacima o okolini na zahtjev u nomotehničkom pogledu mora se prilagoditi tekstu novog zakona. Ova prilagodba potrebna je samo za dio prvog stava, koji u cjelini treba da glasi: „Nadležni organi će učiniti dostupnim podatke o okolini pohranjene u njima ili kod njih, svakom podnosiocu zahtjeva na njegov zahtjev, bez obaveze iskazivanja interesa.“²¹ Ostali dio člana o pristupu informacijama o okolini na zahtjev i odredbe o izuzeću mogu se također doslovno preuzeti.

Uputstvo Evropskog parlamenta i Vijeća o ponovnoj upotrebi informacija javnog sektora br. 2003/98/EZ od 17. novembra 1998. godine, izmijenjeno Uputstvom Evropskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uputstva 2003/98/EZ o ponovnoj upotrebi informacija javnog sektora br. 2013/37/EU od 26. juna 2013. godine, uređuje i upravni postupak ponovne upotrebe podataka u službenoj evidenciji.

Ovi pravni akti sadrže odredbe o normama definicijama, općem načelu, zahtjevima za obradu zahtjeva za ponovnu upotrebu, postojećoj formi, načelima određivanja tarife, načelu transparentnosti, dozvolama, praktičnim mjerama, zabrani diskriminacije i zabrani isključivih sporazuma. Norme u ovom uputstvu nisu poredane po srodnosti, pa se transformacijom norme moraju drugačije rasporediti. Kriterij za raspored treba da bude dosadašnja

²⁰ Član 4. stav 1. Konvencije UN-a o pristupu informacijama, učešću javnosti u odlučivanju i pristupu pravdi u okolinskim stvarima.

²¹ Prijedlog prilagođenog člana 3. stav 1. Uputstva 2003/4/EZ od 28. januara 2003. godine.

poznata nomotehnika u BiH i struktura pravne norme, kako to objašnjava teorija države i prava.²²

U skladu sa navedenim uputstvom, u zakonu prvo se treba normirati odredba o pravu na ponovnu upotrebu podataka u službenoj evidenciji u komercijalne i nekomercijalne svrhe.

Nakon ove odredbe u zakon treba da se preuzmu opća načela ponovne upotrebe podataka u službenoj evidenciji. Iza ovih načela treba da budu odredbe o zabrani diskriminacije, jer i ova odredba ima načelan značaj. Naime, Ugovor o osnivanju EU sadrži odredbu da Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda sadrži opća pravna načela.²³ Budući da Konvencija sadrži odredbu o zabrani diskriminacije, tako se i odredba o zabrani diskriminacije u ovom uputstvu pri transformaciji može svrstati u opća pravna načela u novom zakonu *de ferenda*.

Potom se u zakon moraju preuzeti odredbe o uvjetima za ponovnu upotrebu podataka u službenoj evidenciji. Uvjeti bi odgovarali hipotezi dispozicije u strukturi pravne norme. Taj dio zakona mora sadržavati odredbe o dostupnim formama dokumenata koji se izdaju iz službenih evidencija.

Odredbe o zahtjevima koji se primjenjuju na obradu zahtjeva za ponovnu upotrebu treba da se razdvoje na dva člana. Jedan treba da sadrži upotrebu podataka u službenoj evidenciji, a drugi član treba sadržavati dva dijela. Jedan dio mora biti o negativnom upravnom aktu ako se odbije zahtjev za ponovnu upotrebu podataka u službenoj evidenciji, a drugi dio iz odredbi o dozvolama.²⁴

Nakon odredbi o rješavanju kojim se odobrava ili odbija pristup podacima u službenoj evidenciji treba da se preuzmu odredbe o načelima za određivanje takse. Budući da odredbe o transparentnosti uređuju dodatno obavezu plaćanja takse, ova odredba treba da bude iza odredbi o načelima određivanja naplate takse.

U zakon se moraju unijeti odredbe o praktičnim mjerama potrebnim za ponovnu upotrebu raspoloživih službenih evidencija.

U načela ovog dijela zakona treba da se unesu i odredbe o zabrani diskriminacije i zabrani isključivih dogovora.

Radi omogućavanja primjene novog zakona *de ferenda* u važećem Zakonu o upravi BiH norme o *obavljanju drugih upravnih i stručnih poslova* i o

²² Nikola Visković, *Država i pravo*, izdavač „Studentska štamparija Univerziteta“, Sarajevo, 1996. godina, str. 141–145.

²³ Član 6. stav 2. i 3. Ugovora o EU.

²⁴ Član 4. stav 3. i 4. i član 8. Uputstva 2003/98/EZ.

poslovima organa uprave da prate i odgovaraju za stanje u oblastima za koje su organi uprave osnovani u Zakonu o organizaciji organa uprave u FBiH²⁵ moraju se u sadržinskom smislu uskladiti.

U Zakonu o upravi BiH mora se dodati prilagođena odredba iz Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH. Ova odredba treba da glasi:

Organi uprave odgovorni su, u okviru svoje nadležnosti, za stanje u oblastima za koje su osnovani i to u pogledu izvršavanja zakona i drugih propisa i zakonitosti upravnih i drugih akata koji se donose u izvršavanju tih propisa, kao i za tačnost i ažurnost podataka koje podnose nadležnim zakonodavnim i izvršnim organima vlasti, te i za tačnost i ažurnost podataka o kojima se, na osnovu zakona i drugog propisa, vode propisane službene evidencije.

U ostvarivanju odgovornosti iz stava 1. ovog člana organi uprave u institucijama BiH dužni su redovno u određenim vremenskim periodima informirati Vijeće ministara o stanju i problemima i mjerama koje bi trebalo preduzimati.

Kada se u određenoj oblasti ne izvršavaju zakoni i drugi propisi, organi uprave dužni su odmah preduzeti konkretne mjere za koje su ovlašteni, odnosno organima iz stava 2. ovog člana predložiti preduzimanje odgovarajućih hitnih mjera iz njihove nadležnosti za rješavanje tih problema u skladu sa zakonom.²⁶

U Zakonu o organizaciji organa uprave u FBiH²⁷ potrebno je iz Zakona o upravi BiH iza riječi „ovlašteni“ dodati tekst „ili daju preporuke nadležnim organima radi izvršavanja zakona i drugih propisa.“²⁸

Tako će se omogućiti ujednačeno postupanje svih organa uprave na svim nivoima vlasti, jer su tačnost i ažurnost podataka o kojima se, na osnovu zakona i drugog propisa, vode propisane službene evidencije²⁹ uvjet za primjenu zakona o pravu pristupa podacima u službenoj evidenciji *de ferenda*.

²⁵ Član 20. Zakona o upravi BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 32/2002).

²⁶ Prijedlog člana po uzoru na član 24. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 35/2005).

²⁷ Član 23. stav 1. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 35/2005).

²⁸ Član 20. stav 1. Zakona o upravi BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 32/2002).

²⁹ Član 23. stav 1. i član 24. stav 1. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 35/2005).

Zaključak

Prijedlog da se Zakon o slobodi pristupa informacijama BiH stavi van snage i objavi zakon o pravu pristupa podacima u službenoj evidenciji zasniva se na dvije stvari. To su preuzeta pravna obaveza BiH da u svoj pravni poredak transformira opće i partikularno međunarodno pravo o pristupu podacima u službenoj evidenciji i poznati pojmovi upravnog prava u duhu službenog jezika u organima uprave. Za ovu izmjenu naziva zakona i usvajanje ovog pravnog akta u zakonodavnoj vlasti u institucijama BiH potrebno je u dopunama Ustava BiH amandmanom stvoriti materijalni pravni osnov. Ovom dopunom mora se dopuniti Aneks I o *Dodatnim sporazumima o ljudskim pravima koji će se primjenjivati u BiH*. To se može postići tako što će se kao 15. sporazum navesti Povelja o osnovnim pravima EU koja sadrži ljudsko pravo na pristup službenoj evidenciji i ljudsko pravo na dobru upravu. Kad se doda ovaj sporazum, i zakon o pravu pristupa podacima u službenoj evidenciji *de ferenda* imat će istovremeno svoj međunarodni i ustavni pravni osnov.